

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ
ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ МОНІТОРИНГУ І ОЦІНКИ
СИСТЕМИ **CUSTODY RECORDS**
В ІЗОЛЯТОРАХ ТИМЧАСОВОГО ТРИМАННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

2 ВСТУП

5 Розділ 1. Загальна інформація про систему Custody Records

5 1.1. Складові системи Custody Records

9 1.2. Хронологія впровадження системи Custody Records в Україні

10 Розділ 2. Зміни в системі обліку затриманих осіб та управлінських процесах

10 2.1. Основні функції системи

24 2.2. Інструмент оцінки потреб та планування ресурсів для ІТТ

31 Розділ 3. Безпека працівників ІТТ та інших структурних підрозділів поліції

36 Розділ 4. Безпека затриманих осіб

36 4.1. Повна і належна фіксація в базі всіх дій щодо затриманої особи

39 4.2. Інтерв'ю з затриманою особою при доставці до ІТТ

47 Розділ 5. Взаємодія з іншими учасниками системи кримінальної юстиції

47 5.1. Взаємодія з іншими органами та підрозділами поліції

49 5.2. Взаємодія з зовнішніми органами

49 5.2.1. Органи прокуратури

50 5.2.2. Державне бюро розслідувань

51 5.2.3. Система безоплатної вторинної правової допомоги

56 5.2.4. Суди

60 ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

3MICT

ВСТУП

Для забезпечення суспільної безпеки необхідно, щоб поліція мала повноваження затримувати, тимчасово утримувати під вартою і допитувати осіб, підозрюваних у вчиненні кримінальних правопорушень, та інші категорії осіб, визначені законодавством. Утім, під час здійснення цих повноважень завжди **існують ризики для затриманих**. Затримані особи перебувають під контролем держави, що автоматично накладає на Україну відповідальність створити безпечні умови їх тримання, а також забезпечити добробут цих людей під час їх перебування в умовах ізоляції. Держава також зобов'язана врахувати всі загрози та небезпеки, які потенційно можуть виникнути щодо затриманих осіб, як з боку персоналу або інших посадових осіб, так і з боку інших затриманих.

Для працівників поліції також існують ризики. Зокрема, перебування із потенційними правопорушниками може бути ризиком для життя та здоров'я працівників поліції. В українських умовах затримані досить часто скаржаться на правоохоронців щодо порушення їхніх прав, наприклад, у застосуванні протиправних методів досудового розслідування (катування,

побиття, психологічний тиск), щодо порушення права на захист, погіршення стану здоров'я тощо. В той же час весь тягар доведення, що до затриманих не застосовували неправомірних заходів, лежить саме на поліції, тому система належного документування та фіксації всіх дій щодо затриманих осіб є важливим засобом для захисту поліцейських від необґрунтованих звинувачень.

Щоб забезпечити гарантії базових прав затриманих та унеможливити безпідставні звинувачення працівників поліції, починаючи з грудня 2017 року, було розпочато процес впровадження в діяльність Національної поліції України нової системи обліку всіх дій щодо затриманих осіб — системи «Custody Records».

Розділ 1.

Загальна інформація про систему Custody Records

1.1. Складові системи Custody Records.

Custody Records — система забезпечення безпеки затриманих та персоналу ІТТ, яка має уможливлувати фіксацію усіх дій, які відбуваються із затриманими особами, в такий проміжок часу: з моменту фактичного затримання, до обрання судом запобіжного заходу і направлення особи до слідчого ізолятора або до звільнення особи з під варти.

СКЛАДОВІ СИСТЕМИ CUSTODY RECORDS

Інститут службових осіб, відповідальних за перебування затриманих

Місія службової особи, відповідальної за затриманих, — забезпечувати дотримання прав людини, законність тримання під вартою, гарантувати безпечне середовище, а також виявляти порушення процесуальних прав та гарантій затриманої особи до її поміщення в ІТТ.

Єдина електронна база обліку всіх дій щодо затриманих осіб

Європейський комітет з питань запобігання катуванням наполягає, що основні гарантії, які надаються поліцією затриманим особам, буде значно підсилено (і це може значно полегшити роботу поліцейських), якщо вестиметься єдине та повне досвід щодо кожної затриманої особи. Аналогічних висновків дійшли й за результатами загальнонаціонального дослідження «Процесуальні гарантії затриманих осіб», яке проведене в Україні у 2014-2015 роках. Таким електронним досвідом щодо кожної затриманої особи є електронна база, створена в інформаційному порталі Національної поліції (системі «АРМОР»).

Система зовнішнього контролю

Наявність зовнішнього незалежного контролю за процесом, які відбуваються у закритій спеціальній установі, є серйозним стримувальним фактором як для клієнтів, так і для персоналу. Наразі повноцінний дистанційний контроль за системою, яка функціонує в ІТТ, здійснюється у двох ракурсах:

- шляхом доступу до електронної бази, в якій зафіксовано всі дії щодо затриманих осіб;
- через віддалене відеоспостереження. Всі приміщення ІТТ, де можуть перебувати затримані, обладнані інфрачервоними камерами відеоспостереження. Технічні можливості ІР камер дозволяють через канали зв'язку дистанційно спостерігати за станом забезпечення прав затриманих осіб у будь-який час доби.

Інститут службових осіб, відповідальних за затриманих — інспекторів з дотримання прав людини

Для роботи з електронною базою в ІТТ введено нові посади – інспекторів з дотримання прав людини та розроблені відповідні посадові інструкції.

До основних обов'язків інспекторів входить:

- проведення персонального інтерв'ю з кожною особою, яка прибула до ІТТ. Кожне інтерв'ю проводиться під відеозапис. Перелік обов'язкових запитань включає: отримання відомостей щодо повождення з особою під час затримання та у відділі поліції, забезпечення особи процесуальних прав та гарантій з моменту фактичного затримання тощо, часу та місця фактичного затримання особи, стану її здоров'я тощо.
- фіксація даних інтерв'ю та всіх обставин перебування особи в ІТТ в електронному досьє.

Інспектори пройшли конкурсний відбір та трьох-етапне навчання в т.ч. з стандартів прав людини, роботи з базою даних та проведення індивідуального інтерв'ю.

Єдина електронна база обліку усіх дій

Основні гарантії, які надаються затриманим поліцією особам, будуть значно підсилені (і це може значно полегшити роботу поліцейських службовців), якщо буде вестись єдине і повне досьє щодо кожної затриманої особи, де б фіксувалися всі аспекти, що пов'язані із затриманням особи, та мають бути відображені всі

заходи, яких було вжито по відношенню до затриманої особи.

Таким єдиним досьє може стати електронна база обліку усіх дій із затриманою особою.

Стандарти Європейського комітету з питань запобігання катуванням

У базі даних фіксується інформація про всі дії стосовно затриманої особи з моменту її першого контакту з працівником правоохоронних органів (з моменту фактичного затримання), в тому числі і зі слів затриманої особи.

Електронна база має аналітичні функції, зокрема:

- нагадування інспектору з прав людини (черговому) про наближення граничних термінів перебування особи в ІТТ;
- нагадування про необхідність вчинити ті чи інші дії стосовно затриманих (наприклад, виконання рекомендацій лікаря);
- база в автоматичному режимі дозволяє виявляти відомості, які можуть свідчити про порушення прав затриманих осіб.
- дистанційне отримання інформації в реальному часі (не виходячи з кабінету): зріз даних на конкретний час у будь-якому ІТТ щодо будь-якого затриманого, або у сукупності по всім ІТТ можна отримати упродовж кількох хвилин.

Постійний зовнішній контроль в режимі онлайн

Включає дві складові:

- Онлайн моніторинг інформації через електронну базу даних: в реальному часі відстежується інформація про перебування затриманих в кожному ІТТ, в т.ч. щодо конкретного місця перебування осіб, граничних термінів їх перебування та можливих порушень їхніх прав.
- Онлайн спостереження за кожною камерою ІТТ через віддалений доступ до камер відеонагляду, розташованих в приміщеннях ІТТ.

Таким чином працівники УЗПЛ зможуть онлайн контролювати стан дотримання прав затриманих в ІТТ як через електронну підсистему «ITT Custody Records» — по даним занесеним до реєстру, так і через систему відеоспостереження. Це дозволить посилити гарантії забезпечення та дотримання прав осіб які перебувають в ІТТ, попереджати та своєчасно реагувати на виявлені порушення, а окрім того, це дозволяє забезпечити захист працівників ІТТ від необґрунтованих звинувачень з боку затриманих.

1.2. Хронологія впровадження системи Custody Records в Україні.

Першим пілотним ізолятором, де була впроваджена система Custody Records, став ізолятор тимчасового тримання №1 у місті Дніпро. Запровадженню передувало детальне вивчення міжнародного досвіду використання системи, зокрема, досвіду центрів для затриманих осіб у Великій Британії. На основі отриманих даних були розроблені навчальні програми для інспекторів з дотримання прав людини, компетенції та функціональні обов'язки інспекторів, критерії до відбору. Влітку 2017 року було проведено перший в Україні конкурсний відбір на цю посаду і вже у вересні перші інспектори з дотримання прав людини пройшли навчання, як користуватися електронною базою Custody Records та проводити інтерв'ю із затриманими особами, окрім того, інспектори вивчали національну судову практику у сфері базових прав затриманих, дізналися, як протидіяти дискримінації, як захистити персональні дані затриманих в умовах відеонагляду, а також, як забезпечити себе і затриманих осіб від можливих поведінкових ризиків та ризиків, пов'язаних зі станом здоров'я. У грудні 2017 року таке ж навчання пройшли інспектори другого ізолятору, де було впроваджено систему — ІТТ №1 міста Херсон. Таким чином, вже навесні 2018 року (29 березня в Дніпрі та 4 квітня в Херсоні) ізолятори тимчасового тримання з оновленою інфраструктурою та укомплектовані кваліфікованими інспекторами були відкриті.

Розділ 2.

Зміни в системі обліку затриманих осіб та управлінських процесах

2.1. Можливості електронної складової системи Custody Records

Автоматизація процесів

Завдяки запровадженню системи Custody records працівники ІТТ отримали можливість у дуже зручному режимі відстежувати велику кількість параметрів три-

мання затриманих осіб, що за старої паперової системи фіксації вимагало б значно більше часу. Так, зокрема, система дозволяє:

- відстежувати місце перебування усіх затриманих осіб у будь-який час доби (камера, прогулянковий дворик, кімната для проведення слідчих дій, суд тощо);
- швидко визначати місце знаходження конкретної затриманої особи;
- швидко самостійно фіксувати зміну місця перебування затриманого у разі потреби, наприклад виведення з камери. За старої системи цю інформацію необхідно було вручну вписувати по кожній затриманій особі у відповідний журнал. Наразі ж це можливо зробити лише шляхом позначення курсором відповідної позиції на екрані монітору.

Важливою характеристикою системи є запровадження механізму нагадування. Так, наприклад, система підказує інспектору про наближення граничних процесуальних термінів тримання особи (загального строку тримання, строку доставлення до суду, строку оголошення затриманій особі про підозру та ін.). У разі наближення граничного строку дата спливу терміну виділяється червоним кольором, що дозволяє інспектору вчасно відреагувати та запобігти порушенню процесуальних строків.

Система також містить функцію нагадування інспектору про необхідність виконання рекомендацій лікаря, наданих конкретній особі за результатами її медичного

“Ми при розміщенні в ІТТ все скануємо й завантажуюємо в базу: протоколи, всі документи, які є з затриманою особою. Буває, коли адвокатські запити до нас надходять, ми просто набираємо прізвище в системі Custody Records - відкрили, надрукували, видали : коли прибув, всі довідки, фотографії, в якому стані був, всі переміщення, куди ходив, що йому було надано, хто до нього приходив”

*Інспектор з дотримання прав людини в ІТТ,
де працює система Custody Records*

Наявність такої можливості значно полегшує роботу інспектора при формуванні різного роду звітності, або наданні відповідей на запити щодо конкретної особи.

Окремо слід зазначити, що система автоматично перевіряє дотримання вимог окремого тримання різних категорій осіб, відповідно до ст. 8 Закону України “Про попереднє ув’язнення”. Якщо в системі зафіксовано розміщення до однієї камери осіб, які мають статус який передбачає окрему тримання, вона сигналізує про це в розділі “Монитор” і інспектор має обов’язково відреагувати.

Якщо інспектор з прав людини з якихось причин не відреагував на повідомлення системи, це може зробити працівник відділу спецустанов.

“Раніше, якщо керівник ІТТ мені не подзвонив і не сказав, що когось везе в лікарню, наприклад, я й не знаю, що відбувається. А зараз я вже самостійно дивлюся: ага, консультація, “світиться” в базі червоним. Дивлюся по ІТТ все - що там взагалі відбувається, чи є

вільні місця, де порушуються категорії, де ні - це все я переглядаю буквально за 5 хвилин.

Якщо, наприклад, порушення категорії йде - в системі це видасть червоним. Я це бачу, дзвоню одразу й запитую, в чому справа. Ага, кажуть, зараз ми переведемо. І для чергової частини теж це до речі: не помітив, вніс в систему - о, червоним загорілося, а що не так? Підказує система: ти ж категорію не туди поставив”

*Фокус-група з начальниками секторів
з організації діяльності ІТТ*

Забезпечення якісного ведення повного електронне досьє (особової справи) затриманої особи

Для фіксації всіх аспектів перебування осіб під контролем поліції в електронній системі передбачено максимально зручний для поліцейських інтерфейс:

- Вся інформація, яка стосується установчих даних, підстав затримання, поміщення і тримання особи в ІТТ фіксується в єдиному розділі електронної бази «Реєстрація». Окрім цього в даному розділі передбачена фіксація дотримання базових гарантій затриманих осіб, зокрема: на правову допомогу, повідомлення третіх осіб про затримання; вручення повідомлення про підозру та підстави вибуття особи, коли вона залишає ІТТ тощо.
- Всі переміщення в межах ІТТ та за межі ІТТ фіксуються в одному місці – розділ «Переміщення». Таким чином всю інформацію про переміщення особи, зокрема: про підстави переміщення, час переміщення, хто здійснив переміщення тощо, можна

побачити в одному місці. «Перемістити» особу в електронній підсистемі можна в один клік.

Ресстрація	Фото/Прикмети	Парезаццання	Мед.картка	Події	Передачі/Пісти	Речі	Анкета
Куди поміст...	Час поміщення	№ кі...	Помістив л...	Час вибуття	Причина виб...	Вибув назва...	
КАМЕРА	25.01.2018 09:00:00	3	ІВАНОВ О.П.	25.01.2018 10:00:00	КІМНАТА САНОВ		
КІМНАТА САН	25.01.2018 10:05:00		ІВАНОВ О.П.	25.01.2018 10:30:00	КАМЕРА		
КАМЕРА	25.01.2018 10:35:00	3	ІВАНОВ О.П.				

- Інформація про всі аспекти пов'язані з здоров'ям утримуваних осіб в т.ч. результати первинного медичного обстеження, звернення за медичною допомогою, результати огляду лікаря, прийом ліків тощо, відображаються в розділі «Медична картка»
- Всі події, які відбуваються з затриманою особою відображаються в окремому розділі «Події». Фіксація усіх обставин події: часу, опису події, вжитих заходів, відповідальних осіб тощо дозволяє оцінити дієвість вжитих заходів і правильність дій працівників поліції у випадках виникнення різних подій.

За результатами моніторингу діяльності системи в чотирьох пілотних ІТТ, інспектори повідомили про те, що вони фіксують більше інформації, ніж закладено в паперових журналах, але витрачають на це менше часу. Наприклад, за даними по харчуванню, усі опитані інспектори повідомили про те, що фіксують час харчування затриманих, тривалість прийому їжі, особу, яка видала харчування, та меню (по кожному затриманому), у 75% опитаних інспекторів ця фіксація займає до 3 хвилин, ще у 25% — 5 хвилин.

Якщо порівняти дані про фіксацію прийомів їжі по кожному затриманому в тих ІТТ, де немає системи, бачимо, що дані або фіксуються досить швидко, але не в повному обсязі, або фіксуються довго: на аналогічне питання чверть опитаних чергових ІТТ відповіли, що фіксують тільки дані про особу, яка дозволила видати харчування, на що в них йде до 2 хвилин. Ще половина опитаних відповіли, що фіксують тільки час та тривалість харчування, на що витрачають від 10 до 15 хвилин.

Тобто бачимо, що в ІТТ, де працює система, фіксується більше даних за менший проміжок часу, що дозволяє мати більше інформації про затриманих і водночас економити ресурси працівників ІТТ.

Окремо слід зазначити можливості системи фіксувати інформацію пов'язану з описом тілесних ушкоджень та особливих прикмет особи.

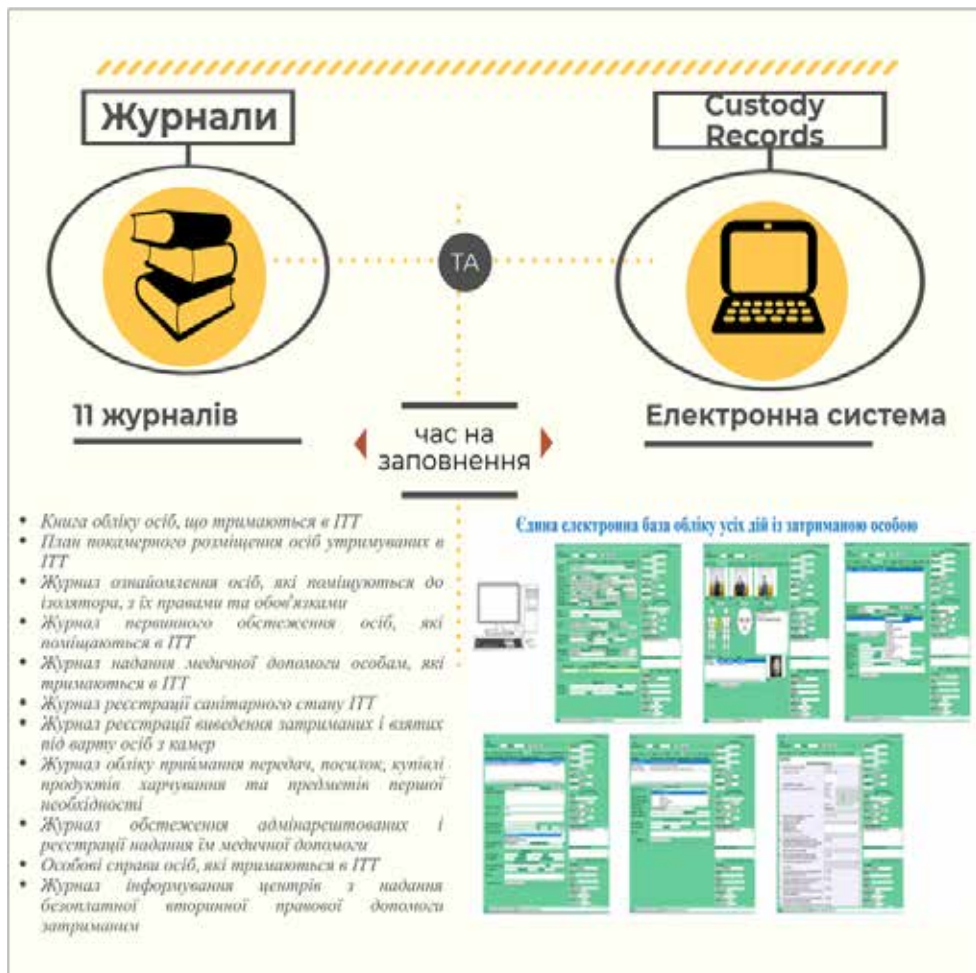
Система дає можливість завантажувати до картки особи відскановані матеріали, що згодом може бути використано для захисту інтересів держави при зверненні особи (третіх осіб) до Європейського суду з прав людини. Оскільки, журнали, які ведуться в ІТТ мають термін зберігання 3 роки (потім знищуються), у зв'язку з чим, як правило надати до ЄСПЛ інформацію щодо утримання особи неможливо.

Забезпечення швидкості отримання і аналізу інформації:

Електронна система спрямована на те, щоб максимально спростити роботу поліцейських з документування усіх дій, які відбуваються із затриманими особами. Зокрема, для цього однією з ключових функцій електронного обліку утримуваних в ІТТ було передбачено оперативне отримання інформації.

Електронна система дозволяє протягом кількох хвилин отримати інформацію як по поточному стану справ в конкретному ІТТ по кожному затриманому, так і за визначений період. Також система дозволяє отримувати детальну інформацію щодо сукупності ІТТ як в окремому регіоні (області) так і по всій Україні. Зокрема: щодо кількості осіб, які перебувають в кожному ІТТ, їх категорії, загальну наповнюваність ІТТ та кількість вільних місць тощо.

На даний момент у кожному ІТТ ведеться фіксація всіх аспектів перебування осіб під контролем поліції. Наразі така фіксація здійснюється в паперовому вигляді (в книгах та журналах).

Дистанційне отримання інформації в реальному часі (не виходячи з кабінету)

Електронна система дозволяє побачити ситуацію по стану справ як в розрізі кожного окремого ІТТ та у всіх ІТТ держави в реальному часі, а саме:

- наповненість кожного ІТТ;
- кількість та категорії утримуваних, їх прізвище, ім'я та по батькові, їх особливі відмітки (раніше судимий, працівник правоохоронного органу, схильний до суїциду тощо), потреби в медичному обслуговуванні, терміни їх тримання тощо;
- місце перебування осіб, які рахуються за ІТТ;
- покамерне розміщення осіб;
- перебування в межах ІТТ, конкретне приміщення, де знаходиться особа: на прогулянці (у прогулянковому дворіку); перебування у кімнаті для прове-

дення слідчих дій, побачень, у конкретній камері, в кімнаті надання медичної допомоги, душовій тощо;

- перебування за межами ІТТ (конвоювання до СІЗО, суду, медичного закладу, для проведення слідчих дій).

Кількість осіб, які знаходяться в ІТТ																						
(станом на 03.06.2019 08:54)																						
Регіон	ІТТ	Загальної кількості осіб	По категоріях																		Т.ч.	
			Загрозливості з в'язничих	з в'язничих	Особливо небезпечні з в'язничих	з в'язничих	Загрозливості з в'язничих	з в'язничих	Загрозливості з в'язничих	з в'язничих	Загрозливості з в'язничих	з в'язничих	Загрозливості з в'язничих	з в'язничих	Загрозливості з в'язничих	з в'язничих	Загрозливості з в'язничих	з в'язничих	Загрозливості з в'язничих	з в'язничих	Жінки	Інші
ВІННИЦЬКА ОБЛАСТЬ	ІТТ м. Вінниця	11	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
ВІННИЦЬКА ОБЛАСТЬ	ІТТ м. Брацлав	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
ВІННИЦЬКА ОБЛАСТЬ	ІТТ м. Гайсин	3	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ВІННИЦЬКА ОБЛАСТЬ	ІТТ м. Бар	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ВІННИЦЬКА ОБЛАСТЬ	ІТТ м. Ємільки	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
ВІННИЦЬКА ОБЛАСТЬ	ІТТ м. Ізяслав	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ВІННИЦЬКА ОБЛАСТЬ	ІТТ м. Тростки	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ВІННИЦЬКА ОБЛАСТЬ	Всього	26	3	0	14	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1
ВОЛНІНЬКА ОБЛАСТЬ	ІТТ м. Рівне	11	0	0	7	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
ВОЛНІНЬКА ОБЛАСТЬ	ІТТ м. Іваки	14	0	0	10	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
ВОЛНІНЬКА ОБЛАСТЬ	ІТТ м. Любимівка	4	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ВОЛНІНЬКА ОБЛАСТЬ	Всього	29	0	0	24	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ	ІТТ м. Соснівський	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ	ІТТ м. Ізяслав	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ	ІТТ м. Березівський	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ	ІТТ м. Стрибівський	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ	Всього	4	1	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ	ІТТ м. Дніпро	10	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ	ІТТ м. Кіровоград	11	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ	ІТТ м. Миколаїв	10	0	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ	ІТТ м. Галицький	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ	ІТТ м. Миколаївський	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Приклад інформації, яку можна взяти в системі Custody Records по наповненості ІТТ по всій Україні

Окрім загальної інформації про перебування особи, електронна система дає можливість побачити більше змістовної інформації, зокрема:

- підставу затримання та поміщення в ІТТ
- стан дотримання ключових прав затриманої особи (надання правової допомоги, повідомлення третіх осіб про затримання тощо)
- граничний термін тримання особи в ІТТ
- її статус (затримана, взята під варту, адмінарештована, засуджена тощо)
- стан здоров'я та наявність потреби у прийнятті ліків чи консультації лікаря
- наявність/відсутність тілесних ушкоджень
- з ким вона перебуває в камері
- з ким контактувала протягом перебування в ІТТ.
- безпосередньо побачити людину через систему відеоспостереження

До запровадження системи Custody Records це було неможливо. Для того щоб з'ясувати що відбувається на даний момент в ІТТ або з конкретною особою, було необхідно звернутися безпосередньо до адміністрації ІТТ, просити віднайти ту чи іншу інформацію чи затриману особу. Зараз це можна зробити за лічені хвилини не виходячи з робочого кабінету.

ІТТ Custody Records

Л

1986 р.н.

МІСЦЕ НАРОДЖЕННЯ

УКРАЇНА ХЕРСОНЬКА область ХЕРСОН

МІСЦЕ РЕСТРАЦІЇ

УКРАЇНА ХЕРСОНЬКА область ХЕРСОН ВУЛ. 41

Профіль

Фас

Напівпрофіль

Особливості

СУДИМІЙ (ВІДБУВАС ПОКАРАНИ)

Орган ІТТ

ІТТ №1 м. Херсон

Регістрація

Затриманий за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення

Регістраційний №

від 14.02.2018 19:10:00

Черговий

Старший інспектор Б

Доставив орган

ХЕРСОНСЬКИЙ ОП

Кодова

ПРОТОКОЛ ЗАТРИМАННЯ (ст.208 КПК)

Орган затримання

ХЕРСОНСЬКИЙ ОП, дата та час 14.02.

Протокол затримання

дата та час: 14.02.2018 — Стор. слесей Г

Стаття КК

Ст. 189 ч.3

Правова допомога

Прийомний центр

Херсонський обласний центр ресор. № 0210000248 від 14.02.2018 00:00:00, стор. № 1(1) Б) Г.

Адвокат

Н

Результат

НАДАВАЛАСЯ ДО ПРИВІТТЯ В ІТТ

Повідомлено

14.02.2018 16:30:00 МАТИ Л

Повідомлення родичів

за п.ч. № 00001010

Опис особи

Споконний портрет

СТАТЬ ЧОЛОВІЧ

Особливості

Область

Тип

Опис

Фото

РУКА ПІДА

ДЕФЕКТ

СИНЦІЯ

Переміщення

п/п

Куди помістили

Час поміст.

№ ком.

Куди вийшли

Час вийти

Вийшла назва

1

КАМЕРА

14.02.2018 19:25

11

Хто помістив:

Старший інспектор О

Медицина картка

Вид обстеження

Дата та час

Місце ЗОЗ

Відвідувач

Первинний огляд в закладі

оцінка здоров'я

14.02.2018 18:40

ЧЕРГОВИЙ ТЕРАПЕВТ

Датний/Омис

ТУ, здоров

Первинний огляд в ІТТ

14.02.2018 19:00

Визначені захворювання:

ТОПІСНЕ УЗДІЮВАННЯ НАВАНІ

Датний/Омис

ТУ, сканд. з районо лінійного особу на лівій руці

ТУ оглядані/наслідки:

ЗАВДАНІ ТРАВМІ-ВІДКАМИ ПОЛІЦІ

Події

Подія

Початок

Закінчення

Привілей мери

Повідомлено заклад

Проведено обшук

14.02.2018 19:10

14.02.2018 19:07

Опис:

ЗАБОРОНЕНИХ РЕЧЕЙ НЕ ВИЯВЛЕНО

Співробітник ІТТ:

Старший інспектор О

ВІСІДІТІЯ І ІТТ

Дата

Підстава

Черговий

Перевірування (х/д)

Приклад короткого витягу з системи Custody Records по реєстраційній картці особи

Отримання інформації за визначений (довільний) період часу (день або кілька днів, місяць, квартал, рік тощо)

Електронна система дозволяє за лічені хвилини отримати, зокрема, таку інформацію:

- скільки осіб доставлено різними правоохоронними органами (НПУ, СБУ, ДФС, ДБР, НАБУ...);
- скільки доставлено чоловіків, жінок, малолітніх, іноземців;
- скільки разів одна особа поміщалась до ІТТ;
- скільки утримувалось затриманих, арештованих, засуджених, адмінарештованих;
- кількість доставлених з тілесними ушкодженнями.
- Можливе отримання інформації за усіма параметрами, закладеними в електронну систему.

Крім того, система дозволяє оперативно знайти в якому ІТТ утримується конкретна особа (чи взагалі утримується, поміщалась).

«Порівняно з системою реєстрації особи, яка була раніше. Якщо затримана особа поїхала і нам необхідна якась інформація по її матеріалах, то дуже зручно, що ми можемо відкрити [електронну систему] й побачити усі документи особи. Це величезний плюс. Вже неодноразово користувалися. Адже раніше [до використання електронної системи] було так, що людина поїхала і всі матеріали з нею. А зараз ми повністю скануємо усі протоколи, інші документи, усі, з якими особу доставлено».

*Інспектор з дотримання прав людини в ІТТ,
де працює система Custody Records*

Формування звітів по різних параметрам дозволяє значно скоротити час на збір інформації у відповідь на офіційні запити органів влади.

“Ось нещодавно був запит з прокуратури за 18 рік. Скільки людей перебувало в ІТТ, які категорії, щось там ще. То ми відбирали, безпосередньо вибірку з бази робили. Тобто буквально за годину я всю інформацію зібрав. Якщо раніше мені треба було продзвонювати керівників ІТТ, вони піднімали журнали, листали, вичитували, то зараз я в програмі набираю, тобто відбираю ті позиції, які мене цікавлять. І все.

Або, наприклад, треба глянути, скільки було адмінарештованих за той рік. Раніше дзвонив керівникам ІТТ, щоб вони по журналах реєстраційні номери подивилися. Зараз я за три хвилини зможу вибірку зробити за період”.

Фокус-група з начальниками секторів
з організації діяльності ІТТ

2.2 Інструмент оцінки потреб та планування ресурсів для ІТТ

Електронна система Custody Records в режимі реального часу дозволяє мати доступ до будь яких даних про реальний стан в кожному ізоляторі. Система дозволяє в реальному часі оцінити “завантаження” як окремого ІТТ, так і ізоляторів в масштабі області чи України в цілому. Система відтворює інформацію за будь якими потрібними параметрами, які в ній зафіксовані. Наприклад, в розрізі ІТТ, областей, категорій осіб,

які в перебувають в кожному ІТТ, як в реальному часі, так і за будь-який визначений період часу.

Це дозволяє оперативно оцінити потреби ізолятора за будь-яким параметром, наприклад, щоб вирахувати необхідну кількість ресурсів для забезпечення роботи ізолятора:

- харчування затриманих на місяць, квартал, рік,
- використання електроенергії,
- реальна наповнюваність ізолятора,
- кількість осіб, яким необхідні виїзди в суд, - розрахунок витрат на пальне тощо.

“Я бачу наповненість по кожному ізолятору. І я прекрасно розумію, коли людина поміняла статус. Тобто не роблю дублювання в розрахунках. Я розумію, що в ІТТ 5 осіб, наприклад. І я точно знаю, скільки треба харчування, плюс маленький зазор роблю, бо може бути “плюс-мінус”, але великої різниці тут не буде”

*Фокус-група з начальниками секторів
з організації діяльності ІТТ*

До впровадження системи, звичайною практикою є отримання даних щодо цих параметрів по листах, отриманих від керівництва ІТТ на відповідний запит УЗПЛ. Ресурси, необхідні для утримання ІТТ вираховуються в середньому за показником середньодобової/середньомісячної наповнюваності ізолятора, тобто є узагальненими. Точність отриманих за допомогою системи Custody Records даних (точність великою мірою забезпечується правильною фіксацією даних в системі,

яку здійснюють інспектори з дотримання прав людини, що пройшли відповідне навчання) дає можливість для більш економного використання ресурсів, що виділяються на утримання ІТТ.

Щорічно навесні проводяться комісійні обстеження ІТТ, а восени контрольні комісійні обстеження ІТТ. Акти за результатами цих обстежень та дефектні акти надсилаються до УЗПЛ. Електронна система дозволяє завантажувати ці акти до інформаційних карток кожного ІТТ, що спрощує документообіг, накопичує інформацію щодо ІТТ та дозволяє здійснити аналіз усунення попередньо виявлених недоліків. Також доступність актів комісійного обстеження дозволяє проаналізувати потреби в ресурсах необхідних на усунення недоліків виявлених в результаті цього обстеження.

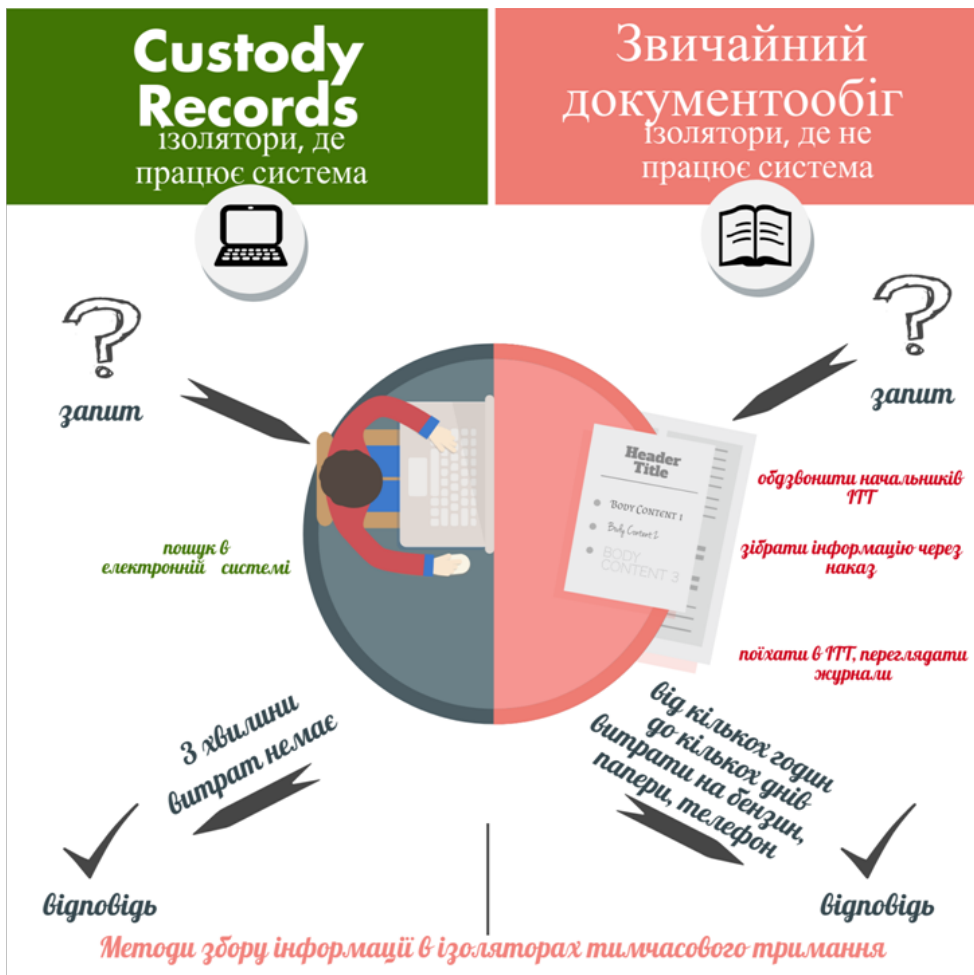
Щотижня УЗПЛ збирає інформацію по областях з ГУНП щодо кількості осіб утримуваних в ІТТ. Електронна система дозволяє отримувати цю інформацію в будь-який момент дистанційно не навантажуючи ГУНП.

“У нас дані: затримані, арештовані, скільки трималося затриманих, скільки арештованих, засуджених, адмінарешт. Потім скільки людей було відконвойовано, знову ж таки, по категоріях (арештованих, затриманих...) - це все окремі цифри. Тобто є загальна цифра, скільки взагалі пройшло через ІТТ, а потім розбивка йде по категоріях”

*Фокус-група з начальниками секторів
з організації діяльності ІТТ*

Також варто відмітити, що в системі паперового документообігу важко доступною є оперативна інфор-

мація щодо точного місця перебування особи, яка, наприклад, була переміщена до СІЗО. Система Custody records дозволяє **фіксувати, зберігати та мати швидкий доступ до цієї інформації, до повної інформації про затриману особу.**

ВИСНОВКИ

- Можливості електронної бази дозволяють суттєво змінити систему обліку затриманих осіб та управлінські процеси: зменшити навантаження на працівників ІТТ, які ведуть облік, та швидко мати доступ до даних, що дозволяють планувати діяльність та ресурси ІТТ
- Можливості електронної складової системи Custody Records:
  - Автоматизація процесів, зокрема: можливість швидко самостійно фіксувати зміну місця перебування затриманого у разі потреби; механізм нагадування про наближення граничних процесуальних термінів тримання особи, виконання рекомендацій лікаря; програмна можливість формування звітності або надання відповідей на запити щодо конкретної особи; автоматична перевірка дотримання вимог окремого тримання різних категорій осіб; можливість дистанційно відстежувати місце перебування усіх затриманих осіб у будь-який час доби, навіть у випадках, коли така особа вже залишила ІТТ.
  - Забезпечення якісного ведення повного електронне досьє/«електронної особової справи» затриманої особи: усі дані фіксуються у відповідних розділах електронної бази, об'єднаних тематично. Окрім того, вбудовані блоки для коментарів та є можливість фіксувати інформацію пов'язану з описом тілесних ушкоджень та особливих прикмет особи (фото)

- Забезпечення швидкості отримання і аналізу інформації: електронна система дозволяє протягом кількох хвилин отримати інформацію як по поточному стану справ в конкретному ІТТ за визначений період. Зокрема: щодо кількості осіб, які перебувають в кожному ІТТ, їх категорії, загальну наповнюваність ІТТ, кількість вільних місць тощо.
- Дистанційне отримання інформації в реальному часі (не виходячи з кабінету) по кожному затриманому: ПІБ, особливі відмітки, потреби в медичному обслуговуванні, терміни тримання; місце перебування осіб, які рахуються за ІТТ, покамерне розміщення осіб; перебування в межах ІТТ, перебування за межами ІТТ, підстава затримання та поміщення в ІТТ, стан дотримання прав затриманих особи, граничний термін тримання в ІТТ, статус, наявність/відсутність тілесних ушкоджень, з ким контактувала протягом перебування в ІТТ тощо. Швидко отримати можна усі дані, які на даний момент фіксуються про затриманих в журналах, а додатково також є можливість безпосередньо побачити людину через систему відеоспостереження.
- Швидке отримання інформації за визначений період часу, наприклад, скільки осіб доставлено різними правоохоронними органами; скільки доставлено чоловіків, жінок, малолітніх, іноземців; скільки разів одна особа поміщалась до ІТТ; скільки утримувалось затриманих, арештованих, засуджених, адмінарештованих; кількість доставлених з тілесними ушкодженнями тощо.

Можливе отримання інформації за усіма параметрами, закладеними в електронну систему.

- Електронна система Custody Records дозволяє мати доступ в будь-який момент до будь яких даних про реальний стан справ у кожному ізоляторі, що дозволяє оперативно оцінити потреби ІТТ й спланувати ресурси, відповідно. Система відтворює інформацію за будь якими потрібними параметрами, які в ній зафіксовані. Наприклад, в розрізі ІТТ, областей, категорій осіб, які в перебувають в кожному ІТТ, як в реальному часі, так і за будь-який визначений період часу.
- За результатами моніторингу діяльності системи в чотирьох пілотних ІТТ, інспектори повідомили про те, що вони фіксують більше інформації, ніж закладено в паперових журналах, але витрачають на це менше часу.

Розділ 3.

Безпека працівників ІТТ та інших структурних підрозділів поліції

Запровадження електронної підсистеми Custody records призвело до змін й в організації роботи працівників ізоляторів тимчасового тримання в частині здійснення фіксації усіх дій щодо затриманих осіб (див. розділ 2.1.), контролю за їх діями, а також дозволило значно підвищити рівень захищеності самих працівників поліції від різного роду неправдивих звинувачень у порушенні прав затриманих осіб.

Забезпечення належної фіксації усіх дій щодо затриманої особи дозволяє спростувати будь-які звинувачення у подальшому на адресу працівників поліції щодо можливих порушень прав цієї особи під час її перебування в ізоляторі.

За доволі короткий період функціонування системи вже було зафіксовано кілька випадків, коли завдяки належній фіксації в системі інформації щодо затриманої особи, у тому числі й за допомогою відеофіксації, вдалося зняти звинувачення на адресу правоохоронців.

“В минулому році у нас був випадок. Затримали групу за підозрою у вбивстві. Тут же звинуватили ізолятор в тому, що якогось народного депутата допускали в камери до затриманих з групи. Далі до співробітників ІТТ почали висувати претензії, через адвоката було поінформовано родичів, що цим затриманим створюють нестерпні умови, що їх б'ють. Ми зробили витяг з ві-

део, від входу на територію ІТТ, де було зрозуміло, що цивільні далі поста №3 нікуди не заходили. Тобто депутата навіть не пустили на територію, в сам адмінкорпус, не кажучи вже про камери. Ми зробили вибірку по відео також за всі періоди, де ці люди утримувалися. Зрозуміло, що ніхто нікому нічого не робив, не катував, звинувачення були спростовані”

*Фокус-група з начальниками секторів
з організації діяльності ІТТ*

Аналогічна ситуація мала місце й в іншому ІТТ, коли завдяки належній фіксації тілесних ушкоджень при поміщенні затриманої особи до ізолятору вдалося зняти звинувачення на адресу працівників ІТТ у неналежному поводженні.

“У мене була нещодавно така ситуація. Приходить прокурор і каже: «До мене надійшла скарга від особи, яка у вас перебувала. Я проводжу перевірку за фактом наявності в цієї особи тілесних ушкоджень». Тобто прокурори прийшли перевірити, чи не отримала ця особа тілесні ушкодження у нас. Я кажу: «ні, він до нас прибув вже з тілесними, ось, будь ласка, фотографії». Питання було зняте”

*Інспектор з дотримання прав людини в ІТТ,
де працює система Custody Records*

В іншому випадку здійснення інспекторкою з прав людини відеозапису первинного інтерв'ю з доставленою до ізолятора особою дозволило довести, що інспекторка належним чином виконувала свої службові обов'язки та мала підстави для виклику до затриманої особи бригади швидкої медичної допомоги.

“У мене був випадок на початку роботи. Було питання до затриманого: чи потрібна Вам медична допомога? Я бачу неозброєним оком, що людині погано, — потім обливається. Перепитуємо: Вам потрібна допомога? Вам потрібен лікар? А він не знає, що сказати. Перепитую я: треба чи ні? Каже: “так, треба”. Викликали йому швидку. Приїхала бригада — у нього критичний тиск, 170 на 120, відправили в лікарню поруч на території. Повертаються за годину. Питаємо в затриманого: яку Вам надавали допомогу? Каже: укол поставили. У мене є апарат, переміряла йому тиск, - ще вище тиск став. Викликали три рази. Моталася туди-сюди бригада. Я думала, мене звільнять після цього випадку. Поруч УВБ стоять, які його привезли. Але наступного дня дістали відео (первинного інтерв'ю при поміщенні). Він на відео чітко сказав, що йому погано. І там видно, що йому погано, він червоний сидить, його потім обливають, заїкається, руки тремлять. Після цього питання було зняте.

*Інспектор з дотримання прав людини в ІТТ,
де працює система Custody Records*

В ході моніторингу системи система Custody records були виявлені й випадки, коли завдяки наявності відеофіксації допиту, що проводився в ІТТ вдалося зняти звинувачення зі слідчого у незаконному застосуванні сили до підозрюваної особи.

“У мене був факт, коли прийшла скарга затриманого на побиття слідчим і оперативником ІТТ під час допиту. За цим фактом почалася перевірка - перше, що їх цікавило, це відео, зрозуміло. Вони продивилися саму ситуацію - слідчий і оперативник працювали за столом, затриманий сидів навпроти, спілкувалися. В один прекрасний момент затриманий підстрибнув та напав на

опера. Їм довелося застосувати фізичну силу. Черговий забіг, зрозуміло, що не били, надягли наручники. На відео все це видно, питання було зняте”.

*Фокус-група з начальниками секторів
з організації діяльності ІТТ*

Варто відзначити, що система Custody Records допомагає інспектору захистити себе від випадкової помилки, яка в подальшому може стати причиною для службового розслідування. Про це свідчать дані моніторингу діяльності пілотних ІТТ, як-от: чверть опитаних інспекторів з дотримання прав людини повідомляють, що помилково порушували вимоги до роздільного тримання окремих категорій осіб. Водночас, в усіх випадках інспектор виявляв цю помилку самостійно, бо система підказувала, що є помилка при поміщенні в камеру затриманих певної категорії. Натомість, половина опитаних чергових ІТТ також повідомляли про поодинокі випадки помилкового порушення вимог до роздільного тримання окремих категорій осіб. Усі випадки недотримання вимог роздільного тримання в ІТТ, де немає системи Custody Records, були виявлені прокуратурою.

ВИСНОВКИ

- Забезпечення належної фіксації усіх дій щодо затриманої особи дозволяє спростувати будь-які звинувачення у подальшому на адресу працівників поліції щодо можливих порушень прав цієї особи під час її перебування в ізоляторі.
- За доволі короткий період функціонування системи вже було зафіксовано ряд випадків, коли завдяки належній фіксації в системі інформації щодо затриманої особи, у тому числі й за допомогою відеофіксації, вдалося зняти звинувачення на адресу правоохоронців. Наприклад, завдяки належній фіксації тілесних ушкоджень при поміщенні затриманої особи до ізолятора вдалося зняти звинувачення на адресу працівників ІТТ у неналежному поводженні. В іншому випадку здійснення відеозапису первинного інтерв'ю з доставленою до ізолятора особою дозволило довести, що інспектор належним чином виконував свої службові обов'язки. В ході моніторингу системи система Custody records були виявлені й випадки, коли завдяки наявності відеофіксації допиту, що проводився в ІТТ вдалося зняти звинувачення зі слідчого у незаконному застосуванні сили до підозрюваної особи.

Розділ 4.

Безпека затриманих осіб

4.1. Повна і належна фіксація в базі всіх дій щодо затриманої особи

Електронна система Custody Records дозволяє підвищити гарантії безпеки для утримуваних в ІТТ осіб. Зокрема, для цього інспектор з дотримання прав людини вносить в електронну базу всю інформацію з документів, з якими доставлено особу в ІТТ, проводить інтерв'ю та фіксує дані зі слів особи.

Особлива увага в межах системи приділяється питанням, які можуть відігравати ключову роль у збереженні життя та здоров'я затриманих осіб. Для цього, спеціально розроблено інструментарій електронної системи, який дозволяє:

- зафіксувати виклик та приїзд бригади швидкої медичної допомоги, а окрім того, завантажити в електронну систему довідки, рецепти та рекомендації, які надають лікарі швидкої допомоги,
- оцінити тілесні ушкодження по відео (якщо людину доставляють в ІТТ з тілесними ушкодженнями),
- описати тілесні ушкодження а також сфотографувати й завантажити до електронної системи,

- всю інформацію про особу із тілесними ушкодженнями можна оперативно спрямувати до органів прокуратури,
- система відстеження стану затриманих у режимі реального часу “Монітор” дозволяє побачити загальну ситуацію по ІТТ: на екрані одночасно видно, хто в якій камері знаходиться, які має особливості. Система “Монітор” нагадує про потребу видачі ліків та виконання інших рекомендацій лікаря, що забезпечує послідовність та безперервність надання медичної допомоги затриманій особі незалежно від зміни особистого складу ІТТ на чергуванні.

«Для мене найбільш корисною функцією системи Custody Records є оповіщення про те, що спливають терміни тримання особи, або що людина схильна до суїциду, а також про те, що потрібно давати препарати.

Так, ми ж позмінно працюємо. Приходить нова зміна, але вона по цих оповіщеннях вже знає й розуміє, які таблетки приймає затриманий, чого від нього очікувати»

*Інспектори з дотримання прав людини в ІТТ,
де працює система Custody Records*

За результатами моніторингу діяльності системи в чотирьох пілотних ІТТ, вдалося виявити, що система Custody Records дозволяє суттєво підвищити можливості для захисту осіб, які мають потребу в медичній допомозі в ІТТ. Зокрема, завдяки тому, що інспектори фіксують більше інформації, ніж чергові ІТТ, де немає посади інспектор з дотримання прав людини.

Наприклад, щодо видачі ліків, опитані в межах моніторингу інспектори з дотримання прав людини пові-

домили, що вони завжди випадків фіксують назву та періодичність видачі ліків, які були прописані затриманому. У половині випадків додатково фіксують тривалість видачі ліків, ПІБ та посаду особи, яка видає ліки, а також ПІБ лікаря, який виписав ліки, та який заклад охорони здоров'я лікар представляє.

Якщо порівняти дані по фіксації в ІТТ, де не працює система Custody Records, бачимо, що фіксується удвічі менше інформації, яка, фактично, є ключового для збереження життя і здоров'я особи, яка потребує медичної допомоги в ІТТ. Зокрема, лише половина опитаних нами чергових ІТТ фіксують назву ліків, які треба видати. Ще чверть серед опитаних фіксують періодичність і тривалість видачі ліків, а також особу, яка видає ліки.

Окрім того, інспектори завжди додають до справи копію призначення лікаря. У порівнянні - з опитаних чергових ІТТ так діють лише чверть працівників.

Звісно, детальна інформація про стан здоров'я особи є одним з ключових показників для забезпечення безпеки затриманих осіб, водночас, це не єдиний показник. Відповідно, система Custody Records працює як єдине та повне досьє щодо кожної затриманої особи. Після поміщення особи в ІТТ інспектор фіксує кожну подію, яка відбувається з особою: харчування, прогулянки, зустрічі, чутливі дані, режимні заходи, вибуття з ІТТ та інші події, які можуть відбуватися з людиною в ІТТ.

Варто зазначити, що повнота фіксації даних про особу може стати вирішальною під час з'ясування обставин у разі скарги затриманої особи на дії працівни-

ків поліції. Тобто, якщо дані не фіксувалися або фіксувалися частково, в разі скарги затриманих, працівники поліції залишаються незахищеними, бо не матимуть даних на підтвердження чи спростування своїх слів.

4.2. Інтерв'ю з затриманою особою при доставці до ІТТ:

Одним з ключових нововведень системи Custody Records є проведення інтерв'ю із затриманою особою інспектором з дотримання прав людини. Інтерв'ю проводиться з метою зорієнтувати затриманого, де він знаходиться, що буде відбуватися з ним далі. Така комунікація через інтерв'ю дозволяє знизити рівень тривожності затриманої особи.

“Особисто я вбачаю в проведенні цього анкетування дуже гарний психологічний хід для того, щоб налагодити нормальні відносини із затриманою особою. От приводять особу, вона роздратована, збуджена... Під час того, як ми перевіряємо документи з черговим, вона веде себе неспокійно, виражається нецензурною лайкою. Потім, коли заходить до мене в кабінет, я з нею вітаюся по-людськи: “сідайте, будь ласка, як ваші справи”, і я бачу, що людина заспокоюється”

Інспектор з дотримання прав людини в ІТТ, де працює система Custody Records.

Окрім того, метою інтерв'ю є ознайомити затриманого з його правами та дізнатися детальну інформацію про обставини затримання, стан здоров'я, зафіксувати

скарги, що дозволить мінімізувати ризики для затриманої особи та для інспектора. Під час навчання інспектори детально відпрацьовують методiku та правила проведення інтерв'ю, яким чином задавати питання, які питання задавати не можна.

Серед питань інтерв'ю є, зокрема,

- запитання про самопочуття затриманої особи,
- про точні дату, місце та час фактичного затримання,
- про застосування фізичної сили, зброї чи спеціальних засобів до особи,
- повідомлення про права у зрозумілий особі спосіб.

Означені запитання дозволяють виявити можливі порушення прав людини та забезпечити реалізацію кожного з прав. З даних, отриманих під час інтерв'ю, інспектор вносить інформацію до електронної бази, **що дозволяє електронній системі порівняти, якщо є невідповідності даних з документів, з якими доставляють особу.** Наприклад, час затримання, зафіксований зі слів особи, відрізняється від часу затримання, зафіксованого у протоколі про затримання. Таку розбіжність відслідковує система Custody Records і автоматично формує звіт по невідповідності, який у подальшому може бути використаним для правильного встановлення процесуального строку затримання особи (у даному випадку) або для службового розслідування.

За даними Управління забезпечення прав людини Національної поліції України **за перший квартал 2019 року із 404 внесених до електронних карток осіб, за-**

Пошук
Реєстраційний № Прізвище рік 2018

Реєстрація Фото/Прикмети Переміщення Мед.картка Події Передачі/Листи Речі Анкета

СТВОРИТИ час початку:

Добрий день/ранок/вечір!
Мене звати _____
Я інспектор з дотримання прав людини.
Наразі Ви перебуваєте в НП УКРАЇНИ
Я маю поставити Вам декілька запитань, які потрібні для належного забезпечення Ваших прав.

Основні питання

1. Як Ви себе почуваєте на даний час?
2. Чи хочете Ви поговорити з лікарем, іншим медичним працівником?
3. Коли відбувся перший контакт з поліцією (дата та час затримання)
4. Де це відбулось? (де затримали працівники поліції)

Область
Район
нас.пункт

Будинок кв.
Назва місця
5. Під час затримання або перебування в поліції до Вас застосовувались фізична сила, зброя або спеціальні засоби
якщо так, опишіть, яким чином
6. Під час затримання Ви чинили опір поліції, намагались втекти?
якщо так, опишіть, як це відбувалось
7. Чи було Вам повідомлено Ваші права як затриманої особи зрозумілою мовою
де і коли таке повідомлення було
інше місце:
Чи була вручена пам'ятка в роздрукованому вигляді зрозумілою мовою

триманих за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, підданих адміністративному арешту та затриманих з метою приводу, 101 анкета осіб містить невідповідності інформації, зазначеної в матеріалах на особу доставлену до ІТТ та повідомленої нею під час проведення інтерв'ювання.

Із зазначених невідповідностей по анкеті, виявлено 325 фактів, які потребували негайного реагування, а саме: невідповідність часу фактичного затримання 69 випадків, порушення права на захист 132 випадки, застосування фізичної сили, зброї або спеціальних засобів 13 випадків, тілесних ушкоджень доставлених до ІТТ осіб 14 випадків, неповідомлення родичів про затримання особи 28 випадків, тривалий час недоставлення осіб до ІТТ від часу фактичного затримання 69 випадків.

«...на запитання «Коли Вас затримали?», він [затриманий] каже: «Два дні тому». А по 208-й [стаття Кримінального процесуального кодексу України] вказана сьогоднішня дата. Одразу виявляємо порушення»

*Інспектор з дотримання прав людини в ІТТ,
де працює система Custody Records.*

З інтерв'ю також, наприклад, можна дізнатися про факт повідомлення/не повідомлення родичів особи про затримання.

«Я завжди запитую, наприклад: «Ви впевнені, що Ваших родичів повідомили про затримання?». Один скаже: «так», інший – «не знаю». Я тоді дзвоню, розповідаю, де людина, щоб не переживали, не дзвонили на 102, не шукали всі патрулі в місті»

*Інспектор з дотримання прав людини в ІТТ,
де працює система Custody Records*

Також запитання дозволяють виявити можливий вплив на стан здоров'я особи, що був здійснений до поміщення її в ІТТ, і цим убезпечити особу від погіршення стану її здоров'я в подальшому. Наприклад, якщо особа повідомляє про те, що до неї були застосовані сила чи спеціальні засоби працівниками поліції під час затримання, це дасть інспектору в ІТТ розуміння, що такій особі варто приділити особливу увагу під час спеціального блоку інтерв'ю, який безпосередньо стосується стану здоров'я особи. Окрім того, результати моніторингу діяльності ІТТ з системою Custody Records **свідчать про ознаки зміни практики діяльності поліції в цілому.**

«Набагато менше стали доставляти людей із тілесними ушкодженнями. А чому? Бо затримані повідомляють під час інтерв'ю в ІТТ про побиття співробітниками поліції. За результатами отримання такої інформації, інспектор пише повідомлення до прокуратури. Мені, наприклад, двічі дзвонили з департаменту внутрішньої безпеки, уточнювали по моєму інтерв'ю, який співробітник побив, в якому відділку, на якому поверсі, коли саме. На моїй практиці були службові розслідування»

«Стали менше привозити осіб з тілесними ушкодженнями. На це має бути причина. Я думаю, що це через те, що ми [в ході інтерв'ю] фіксуємо інформацію про отримання ушкоджень зі слів затриманої особи».

Інспектори з дотримання прав людини в ІТТ, де працює система Custody Records

Спеціальний блок запитань включає отримання ряду відомостей, зокрема, про те, чи має людина захворювання, у тому числі хронічні, чи хоче поговорити

з лікарем, чи має приймати лікарські засоби на постійній основі.

Спеціальний блок запитань інспектор не ставить під час відео-інтерв'ю, але задає у кімнаті для медичного огляду. Відповіді на ці питання можуть містити чутливі дані, які особа не хоче повідомляти на камеру під відеозапис.

Пошук

Регстраційний № Прізвище рік 2018

Регстрація	Фото/Прикмети	Переміщення	Мед.картка	Події	Передачі/Листи	Речі	Анкета
------------	---------------	-------------	------------	-------	----------------	------	--------

18. Якщо особа неповнолітня:

Чи були присутні Ваші батьки (законні представники), адвокат, психолог під час спілкувань з поліцією?

Медичні питання

(задаються тільки під час первинного огляду)

1. Чи маєте Ви які-небудь захворювання (чи маєте/мали Ви психічні розлади), тілесні ушкодження

Якщо так, які:

2. Чи є у Вас інвалідність, чи потребуєте Ви сторонньої допомоги або додаткових пристосувань?

3. Чи хочете Ви поговорити з лікарем, іншим медичним працівником?

якщо так, з ким саме?

4. Чи відвідували Ви лікаря або лікарню з приводу цієї хвороби, тілесного ушкодження?

5. Чи приймаєте Ви або чи маєте Ви приймати які-небудь таблетки або інші ліки?

якщо так, то які та для чого?

6. Чи контактуєте Ви з якою-небудь медичною службою підтримки?

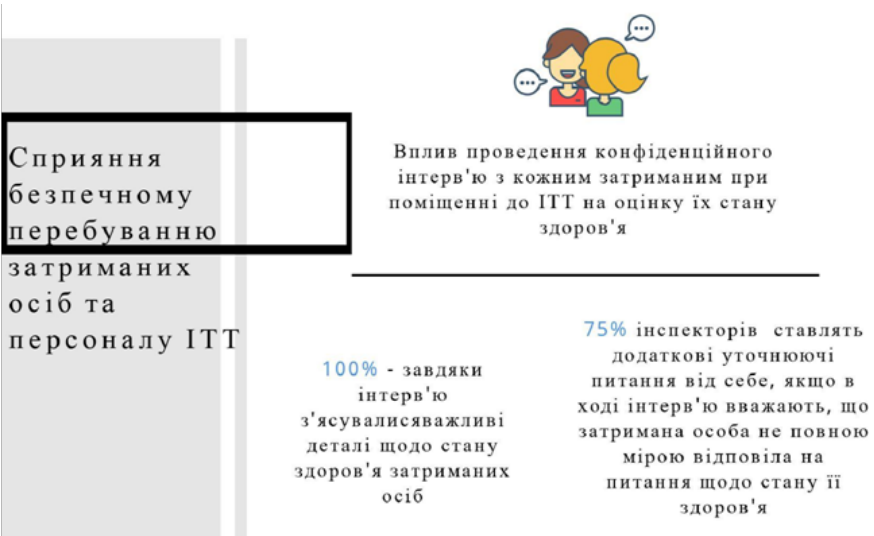
якщо так, то назвіть ім'я контактної особи або працівника служби підтримки

7. Чи маєте Ви картку, яка містить медичну інформацію, з ким Ви можете зв'язатись у кризовій ситуації?

якщо так, вкажіть дані

8. Чи намагались Ви коли-небудь завдати собі

Запитання спеціального блоку дозволяють виявити актуальні потреби особи в медичній допомозі та забезпечити реалізацію цих потреб, відповідно, суттєво зменшується ризик погіршення стану здоров'я чи смерті особи в ІТТ.

За даними пілотного моніторингу (візити до ІТТ, де працює система Custody Records та ІТТ, де система не працює)

ВИСНОВКИ

- Електронна система Custody Records дозволяє підвищити гарантії безпеки для утримуваних в ІТТ осіб. Зокрема, для цього інспектор з дотримання прав людини вносить в електронну базу всю інформацію з документів, з якими доставлено особу в ІТТ, проводить інтерв'ю та фіксує дані

зі слів особи. Особлива увага в межах системи приділяється питанням, які можуть відігравати ключову роль у збереженні життя та здоров'я затриманих осіб.

- Одним з нововведень системи Custody Records є проведення інтерв'ю із затриманою особою інспектором з дотримання прав людини. Інтерв'ю проводиться з метою ознайомити затриманого з його правами та дізнатися детальну інформацію про обставини затримання, стан здоров'я, зафіксувати скарги, що дозволить мінімізувати ризики для затриманої особи та для інспектора.
- Під час навчання інспектори детально відпрацьовують методику та правила проведення інтерв'ю.
- З даних, отриманих під час інтерв'ю, інспектор вносить інформацію до електронної бази, що дозволяє електронній системі порівняти, якщо є неспівпадіння даних з документів, з якими доставляють особу. Таку розбіжність відслідковує система Custody Records і автоматично формує звіт по невідповідності, який у подальшому може бути використаним для службового розслідування щодо обставин затримання особи.
- Спеціальний блок запитань інтерв'ю дозволяє виявити можливий вплив на стан здоров'я особи, що був здійснений до поміщення її в ІТТ, і цим убезпечити особу від погіршення стану її здоров'я в подальшому.

Розділ 5.

Взаємодія з іншими учасниками системи кримінальної юстиції

5.1. Взаємодія з іншими органами та підрозділами поліції

Аналіз результатів первинного моніторингу функціонування системи CR свідчить про те, що система є корисною не лише для працівників ізоляторів тимчасового тримання або затриманих осіб, але й працівників інших служб та підрозділів поліції.

Як вже зазначалося вище (див. розділ 3) система дозволяє захистити працівників поліції, які належним чином виконують свої службові обов'язки від неправдивих звинувачень щодо порушення прав затриманих осіб, адже дозволяє надати інформацію щодо точного часу та місця перебування затриманої особи, надання їй харчування, побачення з адвокатом, виведення на прогулянки, проведення слідчих дій тощо. Крім того, зазначена інформація підкріплюється відеозаписом цих дій.

Важливо також зазначити, що наразі **система Custody records є фактично найбільш повним та достовірним ресурсом щодо затриманої особи** та її місця перебування. Так, наприклад, були зафіксовані непоодинокі випадки, коли слідчі завдяки системі встановлювали точне місцезнаходження затриманої особи по своїм кримінальним провадженням, адже цілком зро-

зуміло, з урахуванням надзвичайного навантаження на слідчих та відсутності належних систем обліку затриманих, іноді слідчі просто “гублять” затриманих осіб.

“Слідчих чи прокурорів часто цікавить — де взагалі можна побачити ту чи іншу затриману людину. Якщо вона буде звільнена з-під варти, у нас теж ця інформація буде. Якщо вона поїхала на виконання покарання — це теж буде видно, коли, куди”

“Наша система допомагає в пошуку, яка людина де перебуває. Але може бути 5 чи 6 місяців перебування. Рух можна дізнатися по базі. Він може бути в категорії як затриманий, або заарештований, або засуджений.

Фокус-група з начальниками секторів з організації діяльності ІТТ

Запровадження системи дозволило й підвищити стан дотримання вимог процесуального законодавства з боку працівників слідчих підрозділів, зокрема в частині **зазначення точного часу та місця затримання**, а також особи, яка здійснила затримання. За результатами моніторингу Управлінням забезпечення прав людини за **перший квартал 2019** року виявлено 69 фактів невідповідності часу фактичного затримання.

“Ми просто даємо рекомендацію, що повинна бути така інформація: час затримання, місце, фактичне затримання, складений протокол о котрій годині. Прізвище того, хто затримав. Всі знають, що ми працюємо по-новому, і нам потрібна ця інформація. Деякі йдуть назустріч. А деякі, можливо, через свою некомпетентність, може вони не знають, як правильно – доводиться пояснювати.

“Менше став розрив між фактичним часом затримання і часом затримання, вказаним в протоколі. Немає такого, як раніше: по дві-три доби незрозуміло, де були з затриманим, а потім привозять”

*Інспектори з дотримання прав людини в ІТТ,
де працює система Custody Records*

Інспектори з прав людини звернули увагу й на **зменшення випадків доставлення до ізолятору осіб з тілесними ушкодженнями**.

“Тілесних менше. Стало. Я маю на увазі під час затримання. Може все ж таки зрозуміли, що тут почали на це звертати увагу. Для деяких - це головний біль”

*Інспектори з дотримання прав людини в ІТТ,
де працює система Custody Records*

Інспектори з прав людини відмітили й позитивні зміни у роботі конвойних підрозділів, які здійснюють доставку затриманих осіб до ізолятору. Так, зокрема, після впровадження системи конвой став ґрунтовніше перевіряти наявність усієї необхідної для поміщення до ІТТ інформації на етапі прийому затриманої особи у відповідного органу досудового розслідування.

5.2. Взаємодія з зовнішніми органами

5.2.1. Органи прокуратури.

Система Custody є корисним інструментом й для органів прокуратури. Так, зокрема, виявлення інспекторами з прав людини процесуальних порушень щодо затриманої особи на ранніх етапах досудового розслі-

дування та своєчасне інформування про такі факти органів прокуратури дозволятиме:

1. прокурорам — процесуальним керівникам вжити заходів щодо усунення порушення та поновлення процесуальних прав підозрюваної особи, що у свою чергу, **унеможливить визнання суддею зібраних доказів недопустимими на етапі судового розгляду справи;**

2. прокурорам, що здійснюють нагляд за дотриманням законів у місцях несвободи вживати належних заходів реагування до працівників, що допускають порушення закону в своїй роботі.

Важливо також додати, що, як вже зазначалося вище, система Custody records є наразі найповнішим джерелом даних щодо затриманої особи, які зберігаються протягом тривалого часу. Відповідно як прокурори, що здійснюють процесуальне керівництво, так й прокурори, що здійснюють нагляд за дотриманням законодавства у місцях несвободи мають можливість завдяки системі перевірити обґрунтованість скарг на можливі порушення прав підозрюваних та обвинувачених осіб, які можуть надходити навіть через значний час після їх звільнення з ізолятору тимчасового тримання.

5.2.2. Державне бюро розслідувань.

Згідно вимог чинного кримінально-процесуального законодавства саме до підслідності Державного бюро розслідувань віднесені кримінальні правопорушення, що вчиняються вищими посадовими особами, службовими особами НАБУ та САП, особи, які вчинили вій-

ськові злочини, крім передбачених статтею 422 Кримінального кодексу України.

Відтак, своєчасне інформування ДБР про виявлені ознаки неналежного поведіння (катування, непропорційне застосування сили при затриманні) щодо затриманої особи, її незаконного затримання або порушення права на захист дозволить слідчим цього органу своєчасно розпочати кримінальне провадження за такими фактами та швидко зібрати докази можливої причетності працівників органів правопорядку до вчинення відповідних кримінальних правопорушень, або ж навпаки — зібрати докази, що спростовують таку причетність.

Крім того, як вже було згадано у попередньому пункті, система Custody records дає можливість отримати цілісну і хронологічну інформацію про увесь час перебування особи в ІТТ, а також етап її доставлення до ІТТ навіть через тривалий час після звільнення особи з ізолятору.

5.2.3. Система безоплатної вторинної правової допомоги

Інспектори з дотримання прав людини під час фокус-групових досліджень констатували, що до появи системи Custody Records практики повідомлення адвокатів про затримання не існувало. Зараз в системі є декілька нагадувань інспектору про потребу поцікавитись у затриманої особи чи мала вона конфіденційне побачення з адвокатом та чи бажає вона поговорити з адвокатом.

Відповідні обов'язкові питання закріплені у вкладці «Анкета» електронної бази Custody Records.

В окремих випадках, за словами інспекторів, затримані особи відмовляються від будь-якого спілкування з персоналом ІТТ. За таких обставин інспектори роз'яснюють, що суть питань Анкети зводиться до перевірки можливих порушень процесуальних прав і гарантій затриманої особи та жодним чином не стосується обставин, через які особа виявилась затриманою. Таке спілкування часто має позитивний вплив на затриману особу, що створює можливість для проведення інтерв'ювання. Право на захист є одним із тих прав, яке інспектор може забезпечити, повідомивши Регіональний центр за надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Система CustodyRecords дає працівникам поліції зручний інструмент відповіді на запити, які можуть робити і адвокати. Самі інспектори зазначають полегшену процедуру оформлення документів:

«трапляється, коли до нас надходять адвокатські запити, ми оперативно ввели прізвище в пошуковик, відкрили вкладку, роздрукували потрібну інформацію: наприклад, коли прибув, всі довідки, всі фотографії, в якому стані був, що йому надавалося, хто до нього приходив, усі переміщення тощо».

*Інспектор з дотримання прав людини в ІТТ,
де працює система Custody Records*

Важливо, що інспектори сканують кожен адвокатський запит та завантажують скан в електронну базу, оскільки потрібно перевірити належність такого запиту до конкретної затриманої особи. На підставі перевірки інспектор може задовольнити запит чи відмовити, про що також він або вона повинен зазначити в системі.

Присутність захисника є дуже важливою під час дотримання працівниками ІТТ процесуальних строків тримання під вартою. Наприклад, за свідченнями інспекторів, звільнення людини з ІТТ відбувається після погодження зі слідчим та процесуальним керівником в присутності адвоката.

Начальники секторів з організації діяльності ІТТ у пілотних областях під час фокус-групових досліджень зазначили конструктивну взаємодію персоналу пілотних ІТТ з адвокатами, які після появи системи Custody Records стали писати менше скарг стосовно умов тримання їхніх клієнтів, оскільки система Custody Records дозволяє фіксувати усю необхідну інформацію для забезпечення прав затриманих і працівників поліції.

«Нещодавно отримали запит від адвоката: в який період затримана особа перебувала, час затримання,

час доставлення в ІТТ? Ми відповіли: так, така людина була, помістили туди-то, затримував той-то. Ми відповіли, бо я знаю, що запитує саме адвокат затриманої особи. Запит приходить від адвоката Пупкіна і я дивлюся по базі, що у нього адвокат на прізвище Пупкін. Від початку роботи системи адвокатських запитів було дуже мало, в цьому році чомусь більше. Швидше за все, вони дізналися, де ми можемо черпати цю інформацію. Але ми даємо інформацію тільки на законних підставах і в рамках своєї компетенції».

*Інспектор з дотримання прав людини в ІТТ,
де працює система Custody Records*

Як свідчать представники державної системи надання безоплатної правової допомоги: усталена практика взаємодії поліції з системою безоплатної правової допомоги передбачає повідомлення адвоката про затримання на етапі перебування затриманого у райвідділку або ж поліцейські повідомляють центри надання безоплатної правової допомоги безпосередньо під час затримання.

Водночас, за даними Регіональних центрів БВПД у Дніпропетровській, Кіровоградській, Херсонській та Рівненській області, від ізоляторів тимчасового тримання періодично надходить інформація про затримання особи.

Повідомлення про затримання від ізоляторів тимчасового тримання (ІТТ):

«В основному, нам телефонують ті, хто відповідальний за затримання. Якщо набереться 1-2 повідомлення від ІТТ, то й добре».

Дніпропетровський Регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги, директор

Думка про роботу системи Custody Records:

«Ця система чудова — однозначно. Усі дії фіксуються, у випадку необхідності все можна перевірити. Після того, як РЦ видав доручення адвокату, нам легко перевірити як швидко адвокат прибув до затриманого, скільки часу він спілкувався з клієнтом, як часто він приходив до клієнта. З іншого боку, можу відмітити, що із впровадженням системи ставлення поліції до затриманих змінилося».

*Рівненський Регіональний центр з надання
безоплатної вторинної правової допомоги, директор*

За статистичними даними кількість повідомлень про затримання від ІТТ в Рівненській області — 160 випадків за перше півріччя 2019 року. З них — 5 випадків — це інформування про затриману особу від ІТТ м. Сарни, де працює система Custody Records.

Думка про роботу системи Custody Records:

«Ми приходили на презентацію, вивчали систему. Потім кілька разів туди приїжджав наш працівник. Усі рекомендації, які ми надавали, ІТТ виконав».

*Кропивницький Регіональний центр з надання
безоплатної вторинної правової допомоги,
директор*

За статистичними даними кількість повідомлень про затримання від ІТТ в Рівненській області — 3 випадки за перше півріччя 2019 року. Це повідомлення з двох ІТТ, які знаходяться на території райвідділів поліції.

*“Ст. 213 КПК передбачає можливість для особи, яка
відповідальна за затриманих осіб повідомити Регіо-*

нальний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги про необхідність прибуття адвоката. При цьому, кількість разів такого повідомлення не є обмеженою. Статистика повідомлень з ІТТ може свідчити про те, що у більшості затриманих осіб вже був адвокат до поміщення в ізолятор”.

Заступник директора Координаційного центру з надання правової допомоги

5.2.4. Суди.

Інформація, що збирається на накопичується завдяки системі Custody records може бути корисною й для суддів як під час досудового розслідування, так й під час судового розгляду кримінального провадження. Так, наприклад:

1. система може сприяти належному виконанню слідчими суддями своїх функцій з судового контролю за правами людини на досудовій стадії процесу, зокрема при оцінці законності затримання особи, наявності підстав для застосування сили під час затримання та подальшого тримання підозрюваної особи, забезпечення прав затриманої особи на захист та медичну допомогу тощо. Отримання відповідних даних з системи Custody records дозволило б слідчому судді прийняти об’єктивне рішення щодо доцільності реагування в порядку, передбаченому статтею 206 КПК.
2. система може бути корисною для суддів, що розглядають справу по суті з точки зору перевірки наявності істотних порушень прав людини на

досудовому розслідуванні, які у свою чергу можуть призвести до визнання зібраних доказів недопустимими.

3. для судді, який розглядає справу за обвинуваченням працівників поліції у неналежному поведженні з затриманою особою, база є джерелом інформації, що може як підтверджувати, так й спростовувати доводи обвинувачення.

В ході моніторингу системи Custody records були також встановлені випадки, коли суддям завдяки можливостям системи вдавалося встановити точне місце знаходження взятих під варту осіб.

ВИСНОВКИ

- Система Custody records є на даний момент найбільш повним та достовірним ресурсом щодо затриманої особи та її місця перебування. Так, наприклад, були зафіксовані непоодинокі випадки, коли слідчі завдяки системі встановлювали точне місцезнаходження затриманої особи по своїм кримінальним провадженням. Запровадження системи дозволило підвищити стан дотримання вимог процесуального законодавства з боку працівників слідчих підрозділів, зокрема в частині зазначення точного часу та місця затримання, а також особи, яка здійснила затримання.
- Виявлення інспекторами з прав людини процесуальних порушень щодо затриманої особи

на ранніх етапах досудового розслідування та своєчасне інформування про такі факти органів прокуратури дозволяє прокурорам – процесуальним керівникам вчасно вжити заходів щодо усунення порушення та поновлення процесуальних прав підозрюваної особи. Це у свою чергу унеможливить визнання суддею зібраних доказів недопустимими на етапі судового розгляду справи. Прокурори також мають можливість завдяки системі перевірити обґрунтованість скарг на можливі порушення прав підозрюваних та обвинувачених осіб, які можуть надходити навіть через значний час після їх звільнення з ізолятору тимчасового тримання.

- Своєчасне інформування ДБР про виявлені ознаки неналежного поводження щодо затриманої особи, її незаконного затримання або порушення права на захист дозволить слідчим цього органу своєчасно розпочати кримінальне провадження за такими фактами та швидко зібрати докази можливої причетності працівників органів правопорядку до вчинення відповідних кримінальних правопорушень, або ж навпаки – зібрати докази, що спростовують таку причетність.
- Для забезпечення права затриманих на захист, функціонал системи Custody Records нагадує інспектору про потребу дізнатись у затриманій особи чи мала вона конфіденційне побачення з адвокатом та чи бажає вона поговорити з адвокатом.

- Інформація, що збирається на накопичується завдяки системі Custody records корисна для суддів як під час досудового розслідування, так й під час судового розгляду кримінального провадження. Отримання відповідних даних з системи Custody records дозволяє слідчому судді прийняти об'єктивне рішення щодо доцільності реагування в порядку, передбаченому статтею 206 КПК.
- Судді, які розглядають справу з точки зору перевірки наявності істотних порушень прав людини на досудовому розслідуванні, які у свою чергу можуть призвести до визнання зібраних доказів недопустимими, можуть послуговуватися для такої перевірки системою Custody Records.
- Для судді, який розглядає справу за обвинуваченням працівників поліції у неналежному поведженні з затриманою особою, база є джерелом інформації, що може як підтверджувати, так й спростовувати доводи обвинувачення.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

- Система Custody Records в ізоляторах тимчасового тримання включає: **єдину електронну базу обліку усіх дій** щодо затриманих осіб, посади **інспекторів з дотримання прав людини, які проходять спеціальне навчання**, можливості **дистанційного контролю за тим, що відбувається в ІТТ** через онлайн моніторинг інформації в електронній базі та онлайн спостереження за кожною камерою ІТТ.
- На вересень 2019 року система працює в чотирьох ІТТ — міст Сарни, Кропивницький, Дніпро та Херсон. На 2019 рік заплановане відкриття ще трьох ІТТ — в містах Харків, Сєверодонецьк та Пустомити.
- Ключова мета системи: **забезпечення безпеки затриманих та персоналу ІТТ**.
- Впровадження Custody Records дозволяє суттєво змінити систему обліку затриманих осіб та управлінські процеси: зменшити навантаження на працівників ІТТ, які ведуть облік, та швидко мати доступ до даних, що дозволяють планувати діяльність та ресурси ІТТ

- Можливості електронної складової системи Custody Records:
  - **автоматизація процесів** фіксації інформації про кожну затриману особу,
  - **забезпечення якісного ведення повного електронного досьє затриманої особи,**
  - **забезпечення швидкості отримання і аналізу інформації** — протягом кількох хвилин можна отримати інформацію по поточному стану справ в конкретному ІТТ,
  - **дистанційне отримання інформації в реальному часі (не виходячи з кабінету)** по кожному затриманому
  - **швидке отримання інформації за визначений період часу**, можливе отримання інформації за усіма параметрами, закладеними в електронну систему.
- За результатами моніторингу діяльності системи в чотирьох пілотних ІТТ, інспектори повідомили про те, що вони фіксують більше інформації, ніж закладено в паперових журналах, але витрачають на це менше часу.
- Забезпечення належної фіксації усіх дій щодо затриманої особи **дозволяє спростувати будь-які звинувачення у подальшому на адресу працівників поліції** щодо можливих порушень прав цієї особи під час її перебування в ізоляторі.
- За доволі короткий період функціонування системи вже було зафіксовано ряд випадків, коли завдяки належній фіксації в системі інформації щодо затриманої особи, у тому числі й за допомогою

відеофіксації, вдалося зняти звинувачення на адресу правоохоронців.

- Електронна система Custody Records дозволяє підвищити гарантії безпеки для утримуваних в ІТТ осіб. Зокрема, для цього інспектор з дотримання прав людини вносить в електронну базу всю інформацію з документів, з якими доставлено особу в ІТТ, проводить інтерв'ю та фіксує дані зі слів особи. Особлива увага в межах системи приділяється питанням, які можуть відігравати ключову роль у збереженні життя та здоров'я затриманих осіб.
- Система Custody records є на даний момент найбільш повним та **достовірним ресурсом щодо затриманої особи та її місця перебування**. Так, наприклад, були зафіксовані непоодинокі випадки, коли слідчі завдяки системі встановлювали точне місцезнаходження затриманої особи по своїм кримінальним провадженням.
- Виявлення інспекторами з прав людини процесуальних порушень щодо затриманої особи на ранніх етапах досудового розслідування та своєчасне інформування про такі факти органів прокуратури дозволяє прокурорам – процесуальним керівникам вчасно вжити заходів щодо усунення порушення та поновлення процесуальних прав підозрюваної особи. Це у свою чергу **унеможливить визнання суддею зібраних доказів недопустимими на етапі судового розгляду справи**.

- Прокурори також мають можливість завдяки системі перевірити обґрунтованість скарг на можливі порушення прав підозрюваних та обвинувачених осіб, **які можуть надходити навіть через значний час після їх звільнення з ізолятору тимчасового тримання.**
- Своєчасне інформування Державного бюро розслідувань про виявлені ознаки неналежного поводження щодо затриманої особи, її незаконного затримання або порушення права на захист дозволить слідчим цього органу **своєчасно розпочати кримінальне провадження за такими фактами та швидко зібрати докази** можливої причетності працівників органів правопорядку до вчинення відповідних кримінальних правопорушень, або ж навпаки — зібрати докази, що спростовують таку причетність.
- Інформація, що збирається та накопичується завдяки системі Custody records корисна для суддів як під час досудового розслідування, так й під час судового розгляду кримінального провадження. Отримання відповідних даних з системи Custody records **дозволяє слідчому судді прийняти об'єктивне рішення** щодо доцільності реагування в порядку, передбаченому статтею 206 Кримінального процесуального кодексу України.

Система Custody Records дає можливість отримати цілісну і хронологічну інформацію про увесь час перебування особи в ІТТ, а також етап її доставлення до

ІТТ навіть через тривалий час після звільнення особи з ізолятору.

Наступний етап впровадження системи «Custody Records» має передбачати можливість забезпечення детальної фіксації всіх дій щодо затриманої особи, починаючи з моменту її фактичного затримання та протягом усього періоду перебування у територіальному органі поліції до моменту звільнення цієї особи або ж її доставлення до ізолятора тимчасового тримання.